

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра терапії імені професора П. І. Локеса

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(факультетська вибіркова навчальна дисципліна)

«Основи ветеринарної патогенетики»

Розробники:

Терезія Локес-Крупка завідувач кафедри терапії імені професора
П. І. Локеса, к.вет.н., доцент

Сергій Зарицький асистент кафедри терапії імені професора П. І. Локеса

Полтава 2023 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Основи ветеринарної патогенетики
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	факультетська вибіркова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	кафедра терапії імені професора П.І.Локеса
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<p><i>Викладач:</i> Терезія Локес-Крупка, к.вет.н., доцент <i>Контакти:</i> ауд. 7 (кафедри терапії імені професора П.І. Локеса) e-mail: terapia@pdaa.edu.ua URL: https://www.pdaa.edu.ua/people/lokes-krupka-tereziya-petrivna</p> <p><i>Викладач:</i> Сергій Зарицький, асистент <i>Контакти:</i> ауд. 7 (кафедри терапії імені професора П. І. Локеса) e-mail: serhii.zarytskyi@pdaa.edu.ua URL: https://www.pdaa.edu.ua/en/people/zarycky-sergiy-mykolayovych</p>
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність Освітня програма	211 Ветеринарна медицина ОПП Ветеринарна медицина
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Анатомія свійських тварин, Цитологія, гістологія, ембріологія

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни полягає в оволодінні теоретичними і практичними знаннями по вивченню природи імунітету тварин проти збудників хвороб, розроблення генетичних методів захисту від них. Вивчення фізичних і хімічних мутагенів та механізму їх дії організм тварин. Означення поширення генетичних хвороб у тварин – особливості їх діагностики та лікування.

Основні завдання навчальної дисципліни пізнання суті спадкової інформації, шляхів її реалізації в онтогенезі та ролі середовища; вивчення поширення та порідної схильності до генетичних захворювань тварин різних видів; навчити студентів виявляти та диференціювати наявність аномалій розвитку різного генезу; навчити студентів розробляти і впроваджувати в практику комплекс профілактичних заходів з метою попередження виникнення небажаних мутацій у тварин; вивчення методів корекції патологічних станів обумовлених генетичними мутаціями, ознайомлення із особливостями догляду за такими тваринами.

Компетентності:**загальні:**

- ЗК1 здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;
- ЗК2 здатність до пошуку, оброблення інформації з різних джерел;
- ЗК3 здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК4 знання та розуміння предметної області та розуміння професії;
- ЗК5 визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;
- ЗК6 прагнення до збереження довкілля.

фахові:

- ФК 1 здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності;
- ФК 2 здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед фахівців, працівників галузі та населення;
- ФК 3 здатність організовувати, здійснювати і контролювати документообіг та документообіг під час здійснення професійної діяльності.

Результати навчання:

- РН 1 – відтворювати термінологію з компонентів освітньої програми;
- РН 2 – формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі, профілактики заразних і незаразних хвороб та лікування тварин, виробничих і технологічних процесах, запроваджених у підприємствах.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	лаб	с.р.
Тема 1. Генетика як наука. Молекулярні основи спадковості	14	2	2	10
Тема 2. Закономірності успадкування ознак при статевому розмноженні	14	2	2	10
Тема 3. Біометричні методи вивчення спадковості	14	2	2	10
Тема 4. Генетичні аномалії серцево-судинної та дихальної систем тварин	16	2	4	10
Тема 5. Генетичні хвороби органів травлення та сечової системи	16	2	4	10
Тема 6. Генетичні аномалії нервової системи та системи крові тварин	16	2	4	10
Тема 7. Генетичні хвороби органів ендокринної системи	16	2	4	10
Тема 8 Генетичні аномалії опорно-рухової системи	14	2	2	10
Усього годин	120	16	24	80

Оцінювання результатів навчання

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Форми контролю результатів навчання

результати навчання	Форма оцінювання залік 3й семестр				Разом
	Опитування матеріалу лекції	Виконання завдань лабораторної роботи	Виконання самостійної роботи (опитування)	Колоквіум (контрольне опитування)	
PH ₁	8	18	12	12	50
PH ₂	8	18	12	12	50
Разом	16	36	24	24	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Тема	Опитування матеріалів лекції	Виконання завдань лабораторної роботи	Виконання самостійної роботи (опитування)	Колоквіум (контрольне опитування)	Разом по темі
Тема 1. Генетика як наука. Молекулярні основи спадковості	2	3	3	12	8
Тема 2. Закономірності успадкування ознак при статевому розмноженні	2	3	3		8
Тема 3. Біометричні методи вивчення спадковості	2	3	3		8
Тема 4. Генетичні аномалії серцево-судинної та дихальної систем тварин	2	3	3		20
Тема 5. Генетичні хвороби органів травлення та сечової системи	2	3	3		3
Тема 6. Генетичні аномалії нервової системи та системи крові тварин	2	3	3		8
Тема 7. Генетичні хвороби органів ендокринної системи.	2	3	3		3
Тема 8. Генетичні аномалії опорно-рухової системи	2	3	3		8
Разом	16	36	24	24	100

При оцінюванні знань здобувачів вищої освіти по навчальній дисципліні застосовують поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль:

▪ ***опитування матеріалів лекції (0-2);***

Бали	Здатність здобувача
0	відсутність ЗВО на лекції.
2	присутність на лекції та ведення конспекту.

▪ ***виконання завдань лабораторної роботи (0-3);***

Бали	Здатність здобувача
0	відсутність ЗВО на лабораторному занятті.
1	присутність на лабораторному занятті і виконання завдань лабораторного заняття.
2	виконання завдань лабораторного заняття, оформлення звіту лабораторної роботи.
3	виконання завдань лабораторного заняття, оформлення звіту лабораторної роботи, захист лабораторної роботи

▪ ***захист самостійної роботи (опитування) (0-3);***

Бали	Здатність здобувача
0	ЗВО не відповідає на поставлені запитання.
1	ЗВО відтворює частину теоретичного матеріалу
2	ЗВО відтворює теоретичний матеріал
3	ЗВО відтворює теоретичний матеріал та відтворює термінологію з компонентів освітньої програми

▪ ***колоквіум (контрольне опитування) (0-12);***

Бали	Здатність здобувача
0	ЗВО не відповідає на поставлені запитання.
1	студент володіє теоретичним матеріалом дещо вищим за початковий.
2	ЗВО відтворює не значну частину теоретичного матеріалу.
3	ЗВО відтворює значну частину теоретичного матеріалу, але із помилками
4	ЗВО відтворює значну частину теоретичного матеріалу. З допомогою викладача може виправляти помилки.
5	студент узагальнює отримані знання, намагається розкрити зміст питань із неточностями, які не може виправити
6	студент узагальнює отримані знання, розкриває зміст питань із незначними неточностями, які не може виправити
7	студент узагальнює отримані знання, розкриває зміст питань з деякими неточностями, які з допомогою викладача аналізує і деякі може виправити
8	студент узагальнює отримані знання, розкриває зміст питань з деякими неточностями, які з допомогою викладача аналізує та швидко виправляє помилки
9	студент узагальнює отримані знання, розкриває зміст питань з деякими неточностями, які самостійно виправляє
10	студент узагальнює отримані знання, ґрунтовно розкриває зміст питань

11	студент узагальнює отримані знання, вміє формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі, профілактики заразних і незаразних хвороб та лікування тварин, виробничих і технологічних процесах, запроваджених у підприємствах.
----	--

Трудовітність:

загальна кількість годин – 120 год.

Кількість кредитів – 4,0.

Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни:

Відвідування занять. Відвідування занять, як лекційних так і лабораторних, є обов’язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. У разі отримання на занятті 0 балів та пропущені заняття здобувач вищої освіти зобов’язаний відпрацювати.

Академічна доброчесність. Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись вимог чинних нормативних документів стосовно академічної доброчесності, дотримуватися академічної чесності і етичної поведінки в освітньо-науковому середовищі. Таким чином є необхідним впровадження принципів чесності, прозорості і незалежності; діяти у навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики; вміти давати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх із моральними та професійними нормами.

Академічна мобільність. Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та/або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Неформальна / інформальна освіта. Здобувачі вищої освіти мають право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, конференціях, семінарах, круглих столах конгресах тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча навчальна програма, презентації, навчальні фільми, відеоролики

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Коваленко В.П., Нежлукченко Т.І., Халак В.І., Папакіна Н.С. Біометричний аналіз мінливості ознак сільськогосподарських тварин і птиці. – Навчальний посібник з генетики сільськогосподарських тварин Навчальний посібник. – Херсон: Олді-плюс, 2010. – 216 с.

2. Гиль М.І., Сметана О.Ю., Юлевич О.І., Баркарь Є.В., Горбатенко І.Ю., Нежлукченко Т.І., Барановський Д.І., Повод М. Молекулярна генетика та технології дослідження генома: Навчальний посібник. Херсон: Олді-плюс, 2016. – 320с.

3. Костенко С.О., Супрун І.О., Сидоренко О.В. Збірник задач з генетики Київ: Видавничий центр НУБіП України, 2010. 181с.

4. Хмельничий Л.М., Супрун І.О., Салогуб А.М. Основи генетики тварин з біометрією Суми: ПП Вінниченко М.Д., ФОП Дьоменко В.В. 2011. 344с.

5 Костенко С.О., Супрун І.О. Робочий зошит для проведення лабораторних та самостійних робіт студентами ОКР «Бакалавр» з дисципліни «Генетика у ветеринарній медицині» К.: Видавничий центр НУБіП України, Київ, 2011. 127с.

6. Повод М.Г., Нежлукченко Т.І., Папакіна Н. С. Генетика з біометрією: практикум. М-во освіти і науки України, Дніпропетр. держ. аграр. ун-т, ДВНЗ Херсон. держ. аграр. ун-т. - Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. - 380 с.

Додаткові

1. Костенко С.О., Супрун І.О., Сидоренко О.В. Збірник задач з генетики Київ:Видавничий центр НУБіП України, 2010. – 181с. Хмельничий Л.М.,

2. Супрун І.О., Салогуб А.М. Основи генетики тварин з біометрією Суми: ПП Вінниченко М.Д., ФОП Дьоменко В.В. 2011. –344с. (з грифом МОНМС, лист № 1/11-2676 від 04.04.2011р.)

3. Костенко С.О., Супрун І.О. Робочий зошит для проведення лабораторних та самостійних робіт студентами ОКР «Бакалавр» з дисципліни «Генетика у ветеринарній медицині» Київ: Видавничий центр НУБіП України, Київ, 2011. – 127с.

4.Супрун І.О., Хмельничий Л.М Цитологічні та молекулярні основи спадковості Методичні вказівки до виконання лабораторних та самостійних робіт студентами ОКР «Бакалавр» спеціальності 6.110100. «Ветеринарна медицина» Київ: Видавничий центр НУБіП України, 2010. 50с.

5. Супрун І.О., Хмельничий Л.М. Основи біометрії Методичні вказівки до виконання лабораторних та самостійних робіт студентами ОКР «Бакалавр» спеціальності 6.090.102. «ТВППТ» Київ: Видавничий центр НУБіП України, 2010. 69с.

6. Хмельничий Л.М., Супрун І.О. Основи генетики та селекції сільськогосподарських тварин Аграрна освіта, 2011. 440с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. <http://www.mon.gov.ua> Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. (на дату звернення 06.02.2023р.)
2. www.nbuv.gov.ua Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського. (на дату звернення 06.02.2023р.)
3. <http://www.oie.int/en> Міжнародне Епізоотичне Бюро (МЕБ) (на дату звернення 06.02.2023р.)
4. <http://www.scivp.lviv.ua/home.html> Державний науково-дослідний контрольний інститут ветеринарних препаратів та кормових добавок (на дату звернення 06.02.2023р.)
5. <http://iekvm.kharkov.ua/> Інститут експериментальної та клінічної ветеринарної медицини (на дату звернення 06.02.2023р.)
6. <http://www.biotestlab.net/> НПП «Био-Тест-Лаборатория» (на дату звернення 06.02.2023р.)
7. <http://space.vet.ua/> Ветеринарна освіта / Простір для навчання (на дату звернення 06.02.2023р.)
8. <http://www.vetlabresearch.gov.ua/> Державний науково-дослідний інститут з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи (ДНДІЛДВСЕ). (на дату звернення 06.02.2023р.)
9. www.bio.org BIO Society (на дату звернення 06.02.2023р.)
10. <http://www.youtube.com/watch?v=9kQpYdCnU14> Інтерактивна анімація (на дату звернення 06.02.2023р.)
11. <http://www.maxanim.com/genetics/PCR/pcr.swf> (на дату звернення 06.02.2023р.)
12. <http://www.youtube.com/watch?v=bFNjxKHP8Jc> (на дату звернення 06.02.2023р.)
13. <http://www.dnalc.org/ddnalc/resources/pcr.html> Інтерактивна анімація (на дату звернення 06.02.2023р.)
14. <http://wishart.biology.ualberta.ca/BacMap> (на дату звернення 06.02.2023р.)
15. <http://learn.genetics.utah.edu/content/labs/microarray/> (на дату звернення 06.02.2023р.)